

Tájékoztató az I. évfolyam francia major szakos alapvizsga fordítási feladatairól

Az alapvizsgán két fordítási feladat szerepel. (A szövegek jellege, nehézségi foka a *Francia nyelvfelkészítés 3. FRA-113/a,b,c* és a *Francia nyelvfelkészítés 6. FRA-116/a,b,c* órák tematikájához kapcsolódó, e-learning-en kiadott szövegekkel megegyezik. Ezeket a szövegeket a hallgatók otthon, önálló munkában lefordítják, és az órán közösen ellenőrizzük, a nehézségeket részletesen megvitatjuk.)

1) Egy kb. 500 karakter terjedelmű magyar nyelvű szöveg, rövid hír fordítása franciára

- Az államilag elismert nyelvvizsga-feladatokhoz hasonlóan egy olyan, viszonylag egyszerű szövegről van szó, amelynek nyelvtani szerkezeti és szókincse korrekt B2 (középfok) szintű nyelvtudással biztonsággal lefordíthatók. A feladat tehát nem műfordítás.
- Azt méri, hogy a hallgatók milyen nyelvhelyességgel (nyelvtan, szókincs, kötőelemek használata, helyesírás, szabotosság stb.), illetve mennyire pontosan, világosan közvetítik franciául az eredeti szöveget. A hallgatóknak itt alkalmazniuk kell olyan nyelvi eszközöket, szerkezeteket, amelyeket egy nyelvtani tesztben elegendő volt csak felismerni.
- Lényeges hangsúlyozni, hogy összefüggő szövegről van szó, ezért a jó megoldásnak nem csak nyelvtanilag helyesnek, de összefüggőnek, gördülékenynek is kell lenni. A fordítás megkezdése előtt, a szöveg egésze alapján tanácsos például átgondolni, milyen igeidőket, igemódokat, kötőelemeket, névmásokat kell használni egy jó színvonalú, szövegű fordítás érdekében.

2) Egy kb. 1200 karakter terjedelmű francia sajtószerző (leíró vagy érvelő szöveg) fordítása magyarra

- Az államilag elismert nyelvvizsgákon szereplő fordítási feladatokhoz hasonlóan itt is egy általános témáról szóló sajtószerzőről van szó, amely jó alapokra épülő, legalább egy korrekt B2 (középfok) szintű nyelvtudással és átlagos műveltséggel/érettségi vizsgával rendelkező hallgató által gond nélkül megérthető. Tehát a feladat megoldása nem igényel semmiféle szaktudást, szaknyelvi ismeretet. (Mint az előző feladat, ez sem műfordítás! A jó eredmény elérése érdekében korántsem kell szépirodalmi igényű munkát felmutatni, a tartalmi közvetítés már elegendő.)
- A feladat alapvetően a hallgatók szövegértési készségét méri, másrészt pedig azt, hogy a megértett szöveget képesek-e korrekt anyanyelvi szinten, érthetően, világosan közvetíteni.
- Egy-egy francia mondatnak természetesen többféle fordítása, változatos magyar nyelvű megfogalmazása létezhet. A feladat megoldásánál a lényeg az, hogy a hallgatók az eredeti szöveg tartalmát, illetve ezen belül a nyelvtani szerkezeteket, a szövegen belüli logikai kapcsolatokat, a kötőelemeket és a szókincset pontosan, világosan, kifogástalan szövegűséggel közvetítsék.
- Ne feledjük: az eredményes fordítás érdekében minél pontosabban meg kell érteni az eredeti szöveget. Tehát addig ne kezdjük el „gépiesen”, szavanként szótárazva, mondatról-mondatra haladva fordítani a szöveget, amíg pontosan meg nem értettük, miről is van szó, mi szerepel például a szöveg elején, közepén és végén, mi mivel függ össze a szöveg belső, összetartó „szövegében” ...

További fontos tudnivalók

- A feladatok megoldására 2 óra áll rendelkezésre, szótár mindkét fordításhoz használható.
- Lényeges viszont megjegyezni: a szótár csak akkor segít a vizsgázónak, ha ügyesen, körültekintően, nagyfokú pontossággal bányik vele, továbbá akkor, ha csak a legszükségesebb esetben használja. A fordítás során alapvetően kinek-kinek a saját szilárd nyelvtudására, szókincsére kell támaszkodnia, máskülönben elkerülhetetlenül kifut az időből! (Egy ismeretlen szó kiszótárazásakor fontos áttekinteni a szócikkben megjelenő valamennyi jelentésblokkot, hogy az adott szövegkörnyezetbe illő szót választhassuk ki. A fordítás elkészültével érdemes újraolvasni írásunkat, s ellenőrizni, hogy érthető, jelentéssel bíró szöveget alkottunk-e magyar nyelven.)

A dolgozatok értékelése

- Egy fordítási feladatra maximálisan 20 pont kapható. A fordítási szövegek valamennyi mondatának adott pontértéke van. (Pl. 1. mondat: 4 pont, 2. mondat: 1 pont, 3. mondat: 2 pont stb.)
- Egy-egy hiba (félrefordítás, értelmezhetetlen rész, hiányzó szerkezet, hiányzó szó, súlyos helyesírási hiba stb.) esetén ez a részpontszám levonásra kerül/elvész. Egy-egy pontatlan fordítást, félrefordítást továbbá súlyozni kell aszerint, hogy a szöveg egy kisebb részére vagy a szöveg nagyobb részére, esetleg egészére hat-e ki. Ez utóbbi esetben egy félrefordítás az egész fordítás értékéből súlyosan vonhat le.
- A mondatokra kapható részpontszámokat a javítókulcs tartalmazza, amelyet a kijavított dolgozatok megtekintésekor a hallgatók megkapnak.

Budapest, 2013. február

Eredményes felkészülést, jó tanulást kívánok minden kedves hallgatónak!

Zimonyi Péter,
a fordítási feladatok kidolgozásával megbízott nyelvtanár,
ELTE BTK Francia Tanszék